

**TYTTÖJEN KOKEMUKSIA OSALLISUUDESTA JA
VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSISTA
TAMPEREEN TYTTÖJEN TUVALLA**

Oona Tuovinen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2015
Sosiaalian koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

**Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma**

TUOVINEN, OONA:

**Tyttöjen kokemuksia osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista Tampereen
Tyttöjen Tuvalla**

**Opinnäytetyö 32 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Toukokuu 2015**

Tampereen Tyttöjen Tuvan kaiken toiminnan lähtökohtana on sosiokulttuurinen innostaminen, jonka mukaan toiminnan tulisi olla asiakaslähtöistä. Sosiokulttuuriseen innostamiseen perusteella Tyttöjen Tuvan toiminnan tulisi olla tyttöjen toiveiden ja kiinnostusten mukaista. Osallisuus ja osallistuminen ovat perustana sosiokulttuuriselle innostamiselle, tämän mukaan tyttöjä tulisi motivoida toimintaan, jota he ovat itse olleet alusta saakka suunnittelemassa ja toteuttamassa.

Opinnäytetyöni tutkimustehtävänä oli selvittää Tyttöjen Tuvalla käyvien 12-32- vuotiaiden tyttöjen omia kokemuksia Tuvan vaikuttamismahdollisuuksista ja osallisuudesta. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tietoa kerättiin Tyttöjen Tuvalla käyvien tyttöjen kokemuksista kysymyslomakkeella ja havainnoimalla toimintaa. Toteutin kyselyn maaliskuussa 2014, jolloin olin paikalla kahtena päivänä pitämässä vapaaehtoista kyselyä sekä havainnoimassa toimintaa Tyttöjen Tuvan avoimessa aukiolossa 4. & 6.3.2014. Kyselyyni vastasi 18 asiakasta, jotka ovat mukana avoimessa toiminnassa ja osa heistä vapaaehtoisina Isosisko-toiminnassa.

Tulosten perusteella voi todeta, että vastaajat ovat päässeet mukaan Tyttöjen Tuvan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Vastausten mukaan omia ideoita on helppo tuoda esille ja niitä toteutetaan olemassa olevien resurssien puitteissa.

Asiasanat: sosiokulttuurinen innostaminen, sukupuoli-sensitiivisyys, osallisuus, tyttötyö

ABSTRACT

**Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services**

TUOVINEN, OONA:

Girls Experiences of Involvement and Influencing at Tyttöjen Tupa Tampere (Gabin for The Girls)

Bachelor's thesis 32 pages, appendices 3 pages

May 2015

The basis of the all activities at the Tyttöjen Tupa Tampere is based on sociocultural animation. Based on that, all the activities should be customer oriented. It means that at Tyttöjen Tupa Tampere, all the activities should be organized and based on girls' wishes and interests. Involvement and participation are basis for the sociocultural animation and according to that, workers at the Tyttöjen Tupa should motivate and involve girls to the activities that they have been planning and implementing from the beginning.

The purpose of this thesis was to find out how the girls at the Tyttöjen Tupa experiences the involvement and opportunity to influence in activities. This study is a qualitative and the data were collected by questionnaire and observation. The survey was voluntary and 18 girls and women from age 12 to 32 replied to it. All of them participate in the open activities and some of them are volunteers at Tyttöjen Tupa.

The results showed that all the respondents were involved in planning and implementing activities at the Tyttöjen Tupa. According the results the respondents felt that it is easy to bring one's own ideas to the workers and the proposals are implemented within the limits of available sources.

Key words: sociocultural animation, gender sensitivity, involvement, girl work

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN	4
3 SUKUPUOLISENSITIIVINEN TYTTÖTYÖ.....	7
4 OSALLISUUS JA OSALLISTUMINEN	9
5 SUOMALAINEN SETLEMENTTILIKE.....	11
6 AHJOLAN SETLEMENTTI RY.....	13
6.1 Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta	13
6.1.1 Toimintamallit ja toimintamuodot	14
7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	18
7.1 Teoreettinen viitekehys	18
7.2 Lähtökohdat.....	19
7.3 Tutkimusjoukko ja aineiston hankinta	20
7.4 Aineiston analyysi	20
8 TYTTÖJEN KOKEMUKSET OSALLISUUDESTA JA VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSISTA	22
9 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	24
10 POHDINTA	27
LÄHTEET	28
LIITTEET	30
Liite 1 Ilmoitus tytöille ja vanhemmille	30
Liite 2 Kyselylomake	31

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia ja tarkastella Tampereen Tyttöjen Tuvan toiminnassa mukana olevien yli 12- vuotiaiden tyttöjen kokemuksia osallisuudesta ja Tyttöjen Tupatoiminnan vaikuttamismahdollisuuksista.

Olin jo keväällä 2012 silloisen työharjoitteluni tiimoilta Tyttötyön verkostohankkeen tiedotustilaisuudessa, jolloin kiinnostuin aiheesta ja aloin pohtimaan tähän liittyvää opinnäytetyötä. Olin työharjoittelussa Tampereen kaupungin nuorisopalveluissa ja kiersin harjoittelun aikana useammalla nuorisotilalla, ja keskustelin ohjaajien kanssa heidän järjestämistään erilaisista tyttöryhmistä. Aihe jäi hautumaan ja seuraavan työharjoittelun aikana Tesoman Naapurin Wihreässä puussa aloin järjestämään omaa tyttöryhmää koululaisille. Tarkoitukseni oli tehdä opinnäytetyö tästä ryhmästä, mutta valitettavasti en saanut kasaan tarpeeksi aineistoa työtäni varten. Ryhmään osallistuneet tytöt eivät olleet niin sitoutuneita toimintaan, joten oli mahdotonta saada tarpeeksi aineistoa, kun ryhmäläiset vaihtuivat viikoittain. Olin kuitenkin tehnyt taustatyötä tyttötyöhön liittyen ja aihe oli itselleni mieluisa, joten halusin edelleen pysytellä samassa aiheessa. Aluksi otin yhteyttä Tampereen Tyttöjen talolle, mutta heillä ei ollut sillä hetkellä tarvetta opinnäytetyölle. Sain heiltä yhteystiedot Tyttöjen Tuvalle ja sain sieltä luvan opinnäytetyöhöni ja työntekijät olivat hyvin yhteistyöhaluisia, joten pääsin vihdoin alkuun tämän työni kanssa.

Teoreettisena viitekehyksenä tässä työssä ovat sosiokulttuurisen innostamisen teoria, sukupuolisensitiivisyys sekä osallisuus. Nämä tulevat suoraan Tyttöjen Tuvan toimintamalleista, joihin koko tupatoiminta perustuu. Näistä kerron tarkemmin luvuissa kaksi, kolme ja neljä. Viidennessä luvussa kerron Suomalaisesta setlementtiliikkeestä ja setlementtiliikkeen synnystä. Kuudennessa luvussa kerron Ahjolan Setlementti Ry:n toiminnasta sekä tarkemmin Tyttöjen Tuvasta ja Isosiskotoiminnasta. Seitsemännessä luvussa selvitän opinnäytetyöni lähtökohdat sekä tutkimustehtävät ja -kysymykset. Kerron myös kuinka haastateltavat valittiin ja kuinka haastattelut purettiin ja analysoitiin. Lisäksi kerron kuinka olin mukana havainnoimassa Tyttöjen Tuvan toimintaa avoimissa aukioloissa. Kahdeksannessa luvussa kerään yhteen tyttöjen mietteitä ja kokemuksia osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista Tyttöjen Tupatoimintaan. Yhdeksännessä luvussa kerron lopuksi, mihin johtopäätöksiin olen tullut tutkimukseni pohjalta. Kymmenennessä luvussa on omaa pohdintaani työn eettisyydestä. Liitteinä tässä työssä

ovat ilmoitus tytöille ja tyttöjen vanhemmille tutkimuksestani sekä tytöille teettämäni kyselyn kysymykset.

2 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN

Sosiokulttuurinen innostaminen (*animation socioculturelle*) on laajalle levinnyt pedagoginen liike, joka syntyi toisen maailmansodan jälkeen Ranskassa. Sodan ja diktatuurin runtelemassa yhteiskunnassa haluttiin löytää jälleen demokraattisia arvoja ja toimintatapoja. Ammattina sosiokulttuurinen innostaminen on syntynyt 60-luvulla vapaaehtoistyön voimin. (Kurki 2007, 69.) Samoihin aikoihin myös Unesco otti käsitteen omakseen, ja tämän myötä toiminta alkoi levitä Euroopassa, Kanadassa sekä myöhemmin myös Latinalaisessa Amerikassa (Kurki 2000, 11- 12.).

Sosiokulttuurisen innostamisen selkeää syntyä on kuitenkin mahdotonta tarkasti määrittellä, koska sitä on ollut olemassa aina. Esimerkiksi Platon on ollut omalla tavallaan innostaja, kuten myös kreikkalaiset ja roomalaiset poliittiset kiihottajat. Vastauksena yhteiskunnan tarpeeseen syntyi tietoinen ammatillinen innostaminen. Innostamisen synty liittyy vahvasti länsimaisen sivilisaation sisäisen muutoksen kriisiin, johon kuitenkin innostamisen kannalta liittyy myönteisiä tekijöitä. Tämän myötä on syntynyt suuri kirjo kasvatuksellisia ilmiöitä, jotka ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen sosiokulttuurisen innostamisen syntyyn sekä kehitykseen. (Kurki 2000, 12-13.)

Sosiokulttuurisessa innostamisessa keskeistä on ryhmäidentiteetti sekä ryhmään kuulumisen vahvistaminen ja tukeminen. Perusedellytyksenä on aidon yhteisön rakentuminen, jossa sitoudutaan toimintaan ja koetaan se itselle tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Toiminnan tavoitteena on ryhmien itsenäinen, omaehtoinen ja tavoitteellinen toiminta. Sosiokulttuurisessa lähestymistavassa korostuvat ihmisten osallistuminen sekä yhdessä toimiminen yhdessä sovittujen päämäärien saavuttamiseksi. Innostamisen kautta ihmisiä tuetaan kasvamaan aktiivisiksi toimijoiksi yhteisössään ja vahvistetaan heidän tietoisuuttaan toimintansa laajemmasta yhteiskunnallisesta merkityksestä. (Malmi & Seppälä & Eischer & Mulari 2011 10-12.)

Sosiokulttuurisessa innostamisessa yhdistyvät kasvatuksellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Sosiokulttuurista innostamista toteutetaan yleensä koulukasvatuksen ulkopuolella esimerkiksi nuorisotyössä tai kansalaistoiminnassa, ja sitä voi toteuttaa monien erilaisten ryhmien kanssa lapsista vanhuksiin. (Malmi ym. 2011, 10-11) Kasvatuksellisen toiminnan avulla tavoitellaan ihmisen persoonallisen ja kriittisen ajattelun

kehittymistä, asenteiden muutosta, oman vastuun tiedostamista, herkistymistä sekä motivaation herättämistä (Kurki 2007, 71.). Kasvatuksellisessa ulottuvuudessa pyritään tukemaan ihmisen sosiaalista kasvua, sosiaalisen tietoisuuden herättämistä ja lujittumista sekä sosiaalista sitoutumista. Sosiokulttuurisen innostamisen kulttuurisessa ulottuvuudessa pyritään luovuuden ja monipuolisen ilmaisun kehittymiseen, tarkoituksena käyttää luovia menetelmiä ja eri taiteita monipuolisesti. Samalla haastetaan käsitystä kulttuurista ja taiteesta elitistisinä yksinoikeuksina, ja näin ollen kulttuurista tulee kaikkien omaa ja uutta sosiaalista todellisuutta luovaa. Luovat ja toiminnalliset menetelmät rakentavat myös yhteisöllisyyttä. Sosiokulttuurisen innostamisen sosiaalisen ulottuvuuden tavoitteena on aktivoida ihmisiä osallistumaan ja sitä kautta integroitumaan lähiyhteisöön ja laajemmin yhteiskuntaan. Tällä tavoin pyritään edistämään myös lähiyhteisöjen ja yhteiskunnan muutosta. Sosiokulttuuristen aktiviteettien tavoitteena on edistää ihmisten järjestäytymistä ja oppimista itse tekemällä ja kokemalla. (Malmi ym. 2011, 10-12.)

Innostajan rooli on toimia prosessien liikkeelle saattajana, ja hänen tulee kyetä herättämään ihmisten aktiivista osallistumista. Innostaja toimii katalysaattorina, joka auttaa aikaansaamaan prosesseja, joiden varsinaisina toteuttajina ovat ihmiset itse. Innostajan työn ytimessä ovat spontaanisuus, ilmaisun herkkyys, vapaus ja luovuus. Lasten ja nuorten mukana olo suunnittelussa on haastavampaa kuin jos lapsi osallistuisi valmiiksi aikuisten suunnittelemaan toimintaan, toiminnan suunnittelu vaatii sosiokulttuurisen innostamisen menetelmällä enemmän suunnittelua. Sosiokulttuurisen innostamisen mukaisessa toiminnassa lapset oppivat vuorovaikutustaitoja, toisten eriävienkin mielipiteiden huomioon ottamista ja kunnioittamista sekä itseluottamusta. On kuitenkin muistettava, että aikuinen, innostaja, on päävastuussa prosessista ja lapset vastaavat yhteisesti sovituista ja määritellyistä osatehtävistä. (Malmi ym. 2011, 10-12.)

Tyttöjen Tupatoiminnassa kaiken toiminnan lähtökohtana ovat tyttöjen toiveet ja tarpeet. Tytöiltä kysytään ideoita ja ehdotuksia ja he pääsevät toteuttamaan niitä yhdessä toisten tyttöjen kanssa. Aukioloissa tytöt voivat itse valita mitä he haluavat tehdä, aikuiset ja työntekijät ovat mahdollistamassa tyttöjen toimintaa. Sovellettaessa sosiokulttuurista innostamista esimerkiksi korttiaskartelussa on askartelu aina vapaaehtoista. Tällöin esillä voi olla esimerkiksi korttimalleja ja askartelumateriaaleja. Tytön innostuessa askartelusta häntä ohjataan siinä, jos innostusta ei puolestaan löydy, on hänellä vapaus tehdä jotain muuta. Juhlien ja erilaisten tapahtumien järjestäminen on tärkeää sosiokulttuurisessa innostamisessa, ja Tyttöjen Tuvalla teemapäiviä tai juhlia suunnitellaan tyttöjen ideoiden

pohjalta. Ennen teemapäivää tytöt saavat ilmoittautua suunnitteluryhmään tai muuten kertoa mitä teemapäivässä olisi kiva tehdä. Tytöille annetaan mahdollisuus ohjata omia pieniä osa-alueita: esimerkiksi japanilaisessa illassa tytöt voivat suunnitella ja toteuttaa japanilaisen musiikin levyraadin tai ohjata manga- hahmojen piirtämistä. Myös teemapäivien ja juhlien tarjoilu suunnitellaan tyttöjen toiveiden mukaan. Sosiokulttuurisen innostamisen mukaan tässäkin aikuiset kantavat päävastuun toteuttamisesta, mutta tytöt ovat vahvasti mukana toteuttamassa ideoimaansa päivää. (Malmi ym. 2011, 12.)

Sosiokulttuurisen innostamisen mukaista on keksiä arjen keskelle pieniä juhlia piristämään päivää ja kysyä mielipiteitä moniin asioihin seinillä olevien isojen papereiden avulla. Ohjaajat kirjoittavat papereille otsikon tai kysymyksen (esim. mitä toivot ensi kesän Unelmaleiriltä?) ja paperille tytöt saavat nimettömästi kirjoittaa, kysyä, kommentoida tai kertoa haluamansa. Tyttöjen Tuvalla ryhmässä toimiminen ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä voimavaroja, joka näkyy esimerkiksi siinä, että tytöt kokevat paikan omakseen ja huolehtivat siitä kuin omasta huoneestaan. Tyttöjen Tuvalla kaiken ikäiset tytöt oppivat ratkomaan keskinäisiä ristiriitojaan ja toimimaan yhdessä. Tuvalla isommat tytöt huolehtivat pienemmistä ja erityislapset kuuluvat ryhmään siinä missä muutkin. (Malmi ym. 2011, 12-13.)

3 SUKUPUOLISENSITIIVINEN TYTTÖTYÖ

Tyttöjen Tuvan toiminta on sukupuolisensitiivistä tyttötyötä, mikä tarkoittaa tytöille suunnattua ja heidän olemisen tapansa sopivaa ja tyttöjen kehityspiirteet huomioivaa toimintaa. Sukupuolisensitiivisyys merkitsee herkkyyttä huomioida sukupuolen erilaiset vaikutukset nuorten kasvamisessa. Työhön sisältyy aina sukupuolen yhteiskunnallisen merkityksen huomioiminen, sukupuoliroolien purkaminen ja myönteisen, yksilöllisen ja omannäköisen sukupuoli-identiteetin tukeminen. Sukupuolisensitiivisessä työotteessa sukupuolen eri merkitykset otetaan tietoisesti huomioon, lisäksi sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä pyritään tunnistamaan tyttöjen ja poikien erityistarpeita ja -haasteita sekä auttamaan heitä löytämään omia voimavarojaan ja parantamaan elämänhallintaansa. (Malmi ym. 2011, 9-10.) Sukupuolisensitiivisessä tyttötyössä tunnistetaan erilaisia tyttönä olemisen tapoja, muttei uusinneta avaamaan ja laajentamaan sukupuolirooleja ja sukupuolittuneita käyttäytymismalleja (Tyttötyön verkostohanke). Stereotyyppisiä käsityksiä sukupuolesta pyritään purkamaan, ja niistä keskustellaan tietoisesti nuorten ja lasten kanssa. Näin voidaan tuoda esiin uusia näkökulmia sekä useita erilaisia tapoja olla tyttö. Tämä laajentaa ja monipuolistaa mahdollisuuksia olla tyttö ja antaa liikkumavaraa ja ”laajentaa tyttöyden tilaa”. Sukupuolisensitiivinen työote merkitsee näin myös tyttöjen erojen ja monenlaisten tyttönä olemisen tapojen huomioimista. Työotteen tarkoituksena on vahvistaa jokaisen tytön voimaantumista, elämänhallintaa ja osallisuutta yksilöllisesti. (Malmi ym. 2011, 9-10.) Työtapaan sisältyy oleellisesti työntekijän omien arvojen ja normien tunnistaminen ja reflektointi (Tyttötyön verkostohanke).

Sukupuolisensitiivisen tyttötyön tärkeä tavoite on tyttöjen kasvun ja itsetunnon tukeminen sekä monenlaisten naisten mallien tarjoaminen vaihtoehtoiksi ahtaille käsityksille, joita esimerkiksi media meille tarjoaa. Työntekijöiden lisäksi Tyttöjen Tuvalla toimivat vapaaehtoiset, harjoittelijat ja opiskelijat antavat kaikki tytöille omanlaisen kuvan naiseudestaan ja tukevat ja kannustavat tyttöjä olemaan erilaisia. (Malmi ym. 2011, 9-10.) Sukupuolisensitiivisessä tyttötyössä tuetaan tyttöjä pohtimaan ja löytämään omannäköinen naiseutensa moninaisten mallien ja vaihtoehtojen joukosta. On tärkeää korostaa sitä, että tyttöjen kasvun kipukohdat ovat pitkälti sukupuolisidonnaisia. Sukupuolisensitiivinen tyttötyö merkitsee naiseuden nostamista esiin myönteisenä voimavarana ja samalla huomioi tyttöjen välisiä eroja. (Tyttötyön verkostohanke) Myös tyttöjen itseilmaisun ja voimaantumisen tukeminen toiminnallisuuden kautta on tärkeää. Tuvalla tuetaan

itseilmaisua kannustamalla kirjoittamaan, maalaamaan, askartelemaan, tekemään käsitöitä, pelaamaan tai tekemään tanssiesitys tai näytelmä. Tuvalla on myös mahdollisuus käyttää voimauttavan valokuvauksen kaltaisia toiminnallisia menetelmiä, joissa tyttöjä tuetaan löytämään itsestään omannäköistä vahvuutta valokuvan keinoin. (Malmi ym. 2011, 9-10.)

Sukupuolisensitiivistä tyttötyötä tehdään erityisesti vuorovaikutteisissa ryhmissä. Ne perustuvat eriyettyyn, luottamukselliseen ryhmätyöskentelyyn, jonka kautta on mahdollista pohtia ja löytää itselle sopivia tapoja olla tyttö tai nuori nainen. Ryhmissä on mahdollisuus miettiä, keskustella ja kyseenalaistaa yhdessä sukupuolirooleja, -malleja ja odotuksia, mitä tytöiltä vaaditaan. Tyttöryhmissä voidaan tukea tyttöjen aikuistumista, naiseutta ja itsetuntoa. Lisäksi ryhmien turvallisuus ja hyväksyntä sekä luottamuksellinen ja turvallinen ilmapiiri voivat jo itsessään tukea tyttöjä. (Tyttötyön verkostohanke)

4 OSALLISUUS JA OSALLISTUMINEN

Käsitteet osallisuus ja osallistuminen liittyvät ja kytkeytyvät toisiinsa. Osallistuminen liittyy osallisuutta konkreettisemmin ihmisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin erilaisissa päätöksenteoissa. Osallistuminen on vaikuttamistoimintaa, vapaa-ajan toimintaa tai kansalaistoimintaa, esimerkiksi osallistumalla erilaisiin tapahtumiin tai päätöksentekoon. Osallistumalla on mahdollista toteuttaa itseään, vaikuttaa omaan elämäänsä ja itselleen tärkeisiin asioihin. Osallisuus on puolestaan kuulumisen ja mukana olemisen tunnetta, jonka lähtökohtana on yksilötasolla omaehtoisuus ja omakohtaisuus (Särkelä-Kukko 2014, 34). Osallisuuden kokemus syntyy kun osallisuuden mahdollistamat hyödyt oivalletaan (Rouvinen-Wilenius 2014, 52). Lisäksi osallisuus on eritasoista ja - sisältöistä toimintaa. Toimintana osallisuus voi olla tieto-osallisuutta (esimerkiksi kyselyihin vastaamista), suunnitteluosallisuutta (esimerkiksi valmistelutyöhön liittyvää vuorovaikutusta), päätösosallisuutta tai toimintaosallisuutta. Osallisuus merkitsee parhaimmillaan omakohtaisesta sitoutumisesta nousevaa omaehtoista toimimista ja vaikuttamista omaa elämää koskevien asioiden kulkuun sekä vastuun ottamista seurauksista. (Särkelä-Kukko 2014, 34–35.) Tämän lisäksi osallisuus koostuu myös oikeudesta saada tietoa itseä koskevista suunnitelmista, päätöksistä, ratkaisuksista, toimenpiteistä ja niiden perusteluista sekä mahdollisuuksista ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa näihin asioihin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos). Keskeistä osallisuudelle on se, miten ihmisellä on mahdollisuus osallistua päätöksentekoprosessiin (Rouvinen-Wilenius 2014, 51).

Osallisuudella on myös poliittinen näkökulma, ihmisten välinen kasautuva osallisuus antaa voimaa toimia ja vaikuttaa esimerkiksi poliittiseen päätöksentekoon ja yhteiskunnan rakenteisiin siinä yhteisössä, jonka jäsenenä toimitaan. Osallisuus liittyy lisäksi yhteiskunnan ja arvojen tasolla edustukselliseen demokratiaan ja mahdollisuuteen vaikuttaa ja osallistua itseään koskeviin asioihin omassa ympäristössä. (Rouvinen-Wilenius 2014, 52–53.)

Lastensuojelun käsikirjan mukaan lapsen osallisuudessa on kyse siitä, miten lapsi voi itse olla mukana määrittelemässä, toteuttamassa sekä arvioimassa hänen etunsa turvaamiseksi tehtävää työtä. Käsikirjan mukaan mahdollisuus olla osallisena ja mukana asioiden käsittelyssä itselle merkittävässä yhteisössä on ratkaisevaa identiteetin kehittymisen kannalta. Osallistumisen ja osallisuuden avulla opitaan olemaan ja elämään yhdessä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos) Osallisuus merkitsee mukanaoloa, vaikuttamista sekä

huolenpitoa ja yhteisesti rakennetusta hyvinvoinnista osalliseksi pääsemistä (Sosiaali- ja terveysministeriö). Osallisuuden kokemukset rakentuvat pienistä arjen asioista, kuten kuulluksi ja huomioduksi tulemisesta, sosiaalista suhteista, omaan elämään liittyviin asioihin vaikuttamisesta ja omia asioista päättämisestä (Särkelä-Kukko 2014, 36).

Lastensuojelulain 8§:n (Finlex) mukaan palveluja järjestettäessä ja kehittäessä on kiinnitettävä huomiota lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin. Nuorisolain 8§ (Finlex) puolestaan velvoittaa järjestämään nuorille mahdollisuuden osallistua paikallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn sekä kuulemaan nuoria heitä koskevissa asioissa. Osallisuuden toteutuminen edellyttää työntekijöiltä valmiuksia tehdä yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa, kuunnella heitä ja ottaa lasten mielipiteen huomioon (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Osallisuus ja osallistuminen ovat myös perusta sosiokulttuuriseen innostamiseen (Kurki 2007, 70.). Osallistumisen prosesseja on aluksi luotava niin, että herätellään ihmisten aloitteellisuutta ja vastuullisuutta. Osallistumisen lopullinen tavoite on, että jokainen kykenisi vastuullisesti rakentamaan omaa nykyisyyttään ja tulevaisuuttaan persoonallisesti ja yhteisöllisesti. (Kurki 2007, 70.) Osallisuus sekä lasten ja nuorten omaehtoinen toiminta ovat tärkeässä osassa tyttötyötä (Tyttötyön verkostohanke).

5 SUOMALAINEN SETTLEMENTTILIIKE

Settlementityön synty ajoittuu 1800-luvun puoliväliin, jolloin Englannin yliopistojen opiskelijat aloittivat yhteiskunnallisen ja sosiaalisen herätysliikkeen. Ensimmäinen settlementti, Toynbee Hall, perustettiin vuonna 1884 East Endin työläiskortteliin. Itä-Lontoon köyhimpiin kortteleihin perustettiin näitä kansalaiskeskuksia, jotka tarjosivat koulutusta ja tukea sosiaalisten ongelmien kanssa kamppaileville. Kirkkoherra Samuel Barnett ystävineen muotoili ensimmäisen hyväksytyin settlementin toimintaohjeen 23.2.1884:

"Se tahtoo valmistaa sivistystilaisuuksia ja virkistyskeinoja sekä lisätä viihtyisyyttä Lontoon ja muiden kaupunkien köyhien kortteleissa. Se tahtoo tutkia köyhien olosuhteita, mieltä ja laatia suunnitelmia, jotka voisivat edistää tämän väestön hyvinvointia. Työ aloitetaan ostamalla tai muulla tavalla hankkimalla talo asumukseksi niille, jotka tahtovat edustaa ihmisystävällistä toimintaa ja sivistystyötä. Työntekijän tulee asettua asumaan (to settle) köyhien keskuuteen. Se on oppimista yhtä paljon kuin opettamista, saamista yhtä paljon kuin antamista."

Tämä toimintaohje selittää nykypäivänkin settlementityössä käytettävää työtapaa, ruohonjuuren tasolla ihmisten kanssa toimimista. Toynbee Hallin periaatteet ja arvot olivat lähinnä humanistia, ja hyvin pian syntyi anglikaanisen kirkon yhteydessä toimivia settlementtejä. Näiden kirkollisten settlementtien toiminnassa korostui kristinuskon sanoman tuominen erityisesti työväenliikkeen ihmisten elämään. Suomalaisen settlementtiliikkeen alullepanija Sigfrid Sirenus tutustui erityisesti kirkolliseen settlementityöhön toimiessaan Lontoossa merimiespappina vuosina 1908-1928. 1900-luvun alkupuolella settlementti-idea alkoi levitä Englannissa, USA:ssa, Kanadassa ja useissa Euroopan maissa, ja useisiin maihin perustettiin omia settlementtejä. Vuonna 1926 perustettiin International Federation of Settlements and Neighbourhood Houses (IFS). (Settlementiliitto)

Suomalaisen Settlementtiliikkeen muodostavat vuonna 1918 perustettu Suomen Settlementtiliike ja paikalliset jäsenyhdistykset. Settlementityön ideologia ja arvot perustuvat yhteisöllisyyden voimistavaan vaikutukseen sekä yksilöllisyyden ja moninaisuuden arvostamiseen kaikessa toiminnassa. Suomen Settlementtiliike tekee

yhteistyötä valtion ja kuntien päättäjien sekä muiden järjestöjen kanssa.

Setlementtinuorten toimintaa tukee Opetusministeriö. (Setlementtiliitto)

Setlementtityön perusarvot

- Arjen keskellä toteutuva lähimmäisenrakkaus
- Yhteisöllisyys
- Erilaisten ihmisten välinen yhteistyö

Toimintaa ohjaavat arvot

- Yksilön oikeuksien kunnioittaminen
- Erilaisuuden hyväksyminen ja tasa-arvoisuus
- Luottamus ihmisen ja hänen yhteisönsä kykyyn ratkaista itsenäisesti omia ongelmiaan
- Paikallisuus
- Usko henkilökohtaisen ystävyyden ja yhteyden mahdollisuuteen yli kaikkien rajojen
- Sitoutuminen heikommassa tilanteessa olevan ihmisen tilanteen parantamiseen

(Setlementtiliitto)

6 AHJOLAN SETTLEMENTTI RY

Ahjolan Setlementti on perustettu Tampereella vuonna 1929 ja sen toiminta-ajatuksena on toimia kansalaisliikkeenä, joka tarjoaa ohjattua toimintaa alueensa ihmisille. Ahjolan Setlementti tarjoaa toimintaa kaiken ikäisille noin 90 toimipaikassa ympäri Tamperetta. Ahjolan toimintaan kuuluvia palveluita lapsille ja nuorille ovat päiväkodit ja esikoulu Pispalassa ja Kalevassa, iltapäiväkerhot 1-2 luokkalaisille ja nuorten erilaiset harrasteryhmät, joita on yhteensä 130 sekä Nuorisokahvila Uniikki. Lisäksi nuorille järjestetään loma-aikoina leirejä sekä muita tapahtumia ympäri vuoden. Kohdennettua toimintaa Ahjola tarjoaa tytöille Tyttöjen Tuvalla sekä yksinhuoltajaäitien lapsille mieskaveritoimintana. Ahjola ylläpitää myös kansalaisopistoa, jossa on noin 800 eri ryhmää ja näiden lisäksi toimii myös noin 10 eri aikuisten kerhoa eri puolella Tamperetta. Ahjola osallistuu myös yhdyskuntatyöhön tarjoamalla siviili- ja yhdyskuntapalveluspaikkoja. Ahjolan toiminta rahoitetaan Opetusministeriön, Raha-automaattiyhdistyksen, Tampereen kaupungin, sekä yksityisten yritysten ja yhdistysten tuella. Tämän lisäksi toimintaa rahoitetaan omalla varainhankinnalla myymällä ulkomainostilaa Mainos Ahjolan kautta. Oleellisena osana rahoitusta ovat myös harrastajilta kerättävät osallistumismaksut. Harrastajamaksut pyritään pitämään mahdollisimman edullisina, jotta kaikilla olisi mahdollisuus osallistua Ahjolan järjestämään toimintaan. (Ahjolan setlementti ry.)

6.1 Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta

Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta on osa Ahjolan Setlementin nuorisotyötä sekä kohdennettua toimintaa. Toiminta on lähtenyt käyntiin vuonna 1998 Isosiskotoiminnalla, joka toimi aluksi vapaaehtoistyönä ja tämän jälkeen Isosiskoprojektina (1999–2005). Isosiskotoiminnan lähtökohtana ja tavoitteena on ollut alusta lähtien peruskouluikäisten tyttöjen arjen parantaminen tarjoamalla heille vapaaehtoistyötä tekeviä Isosiskoja arjen ystäviksi ja kasvun tueksi. (Ahjolan setlementti ry.) Isosiskotoiminnasta tuli hyvin suosittua eikä sitä ollut enää mahdollista koordinoida vapaaehtoistyönä, joten vuonna 2001 Ray:n myöntämällä projektirahoituksella toimintaan saatiin palkattua yksi kokopäiväinen sekä yksi osa-aikainen työntekijä. Ray myönsi Isosiskoprojektille rahoituksen toisen kokopäiväisen työntekijän palkkaamiseen vuonna 2003. (Malmi ym. 2011, 8.)

Tyttöjen Tupa sai alkunsa, kun Isosiskot ja Pikkusiskot toivoivat yhteistä tilaa missä tavata, askarrella, leipoa ja pelailla yhdessä. Tyttöjen Tupa oli tarkoitettu aluksi Isosisko-Pikkusiskopareille, mutta mukaan toimintaan tuli tyttöjä ilman omaa Isosisko- ja työntekijät huomasivat myös Pikkusiskojen tarpeen käydä Tuvalla useammin kuin Isosiskot ehtivät. Tyttöjen Tuvan tilat olivat aluksi Ahjolan Setlementitalon alakerrassa, mutta nämä tilat alkoivat käydä ahtaiksi ja uudet nykyiset 200 neliön suuruiset tilat ovat olleet käytössä vuodesta 2005 lähtien. (Malmi ym. 2011, 8-9.)

Vuosien aikana toiminta on kasvanut ja kehittynyt niin, että Tyttöjen Tupa on muodostunut Isosiskotoiminnan rinnalle omaksi ja yhtä tärkeäksi toimintamuodoksi. Nykyään Ray:n kohdennetun toiminta-avustuksen avulla toteutettavan Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnan alle kuuluu siis Isosiskotoiminta sekä Tyttöjen Tuvan toiminta. (Malmi ym. 2011, 8-9.)

Isosiskotoiminnan lähtökohtana on tyttöjen omaehtoisen tekemisen, osaamisen ja oppimisen edistäminen. Toiminnassa tytöt ja nuoret naiset pääsevät kehittämään sosiaalisia taitojaan ja saavat yksilöllisiä ja yhteisöllisiä onnistumisen kokemuksia. Isosiskotoiminnan tavoitteena on, että toimintaan osallistuminen vahvistaisi tyttöjen ja nuorten naisten tervettä itsetuntoa. (Malmi & Seppälä 2011, 10.)

6.1.1 Toimintamallit ja toimintamuodot

Tyttöjen Tupa on sukupuolisensitiivisen tyttötyön toimintamalli, joka on tarkoitettu kaikille 6-16- vuotiaille tytöille. Tampereen Tyttöjen Tupa on kaikille avoin kohtaamispaikka, joka on avoinna tiistaisin ja torstaisin kello 15- 20. Keskeisin Tyttöjen Tuvan toimintamuoto on avoin aukiolo, joka on ohjattua vapaa-ajan viettoa ja yhteinen tapaamis- ja harrastuspaikka. Aukiolossa tytöt voivat tehdä läksyjä, leikkiä, pelata, askarrella, näytellä, meikkailla, jutella, levätä ja tietenkin saada uusia kavereita. Aukioloon jokainen voi tulla omien aikataulujensa mukaan niin usein kuin ehtii. Joillekin tytöille aukiolot ovat harrastuspaikka, toisille taas pistäytymis- tai levähdyspaikka muiden harrastusten välissä. Aukioloissa on aina aikuisia, joilla on aikaa pelailla, jutella ja kuunnella. Usein aikuisten kanssa jutellaan tyttöjen mieltä painavista arkipäivän asioista kuten syömisestä, nukkumisesta, seurustelusta terveydestä ja kiusaamisesta. Avoin, luottamuksellinen ja hyväksyvä ilmapiiri madaltaa kynnystä puhua vaikeistakin asioista. Tällaisen ilmapiirin rakentumista auttaa Tyttöjen

Tuvan työntekijöiden ja muiden aikuisten rooli, joka on tyttöjen näkökulmasta aikuinen ystävä, ei viranomainen, opettaja tai äiti. (Malmi ym. 2011, 13-14.)

Jokaisen aukiolon jälkeen Tyttöjen Tuvalla on käytäntönä purkaa illan tapahtumat Tuvan aikuisten, työntekijöiden, harjoittelijoiden ja opiskelijoiden kesken. Keskustelussa käydään läpi jokaisen tytön ilta. Tuvalla käyvät tytöt kirjoittavat nimensä illan aikana vieraskirjaan, josta on helppo muistaa keitä paikalla on sinä iltana ollut. Työntekijät kirjaavat lyhyesti illan pääkohtia ja huomionarvoisia asioita raporttivihkoon. Purussa käydään ilta läpi ja monesti tyttöjen kertomat tarinat täydentyvät, kun jokainen kertoo kuulemansa tai havainnoimansa asiat. Näin työntekijöiden on helppo seurata tyttöjen mielialoja, mahdollisia ongelmia tai käyttäytymisen muuttumista. Purku on tärkeää myös työntekijöiden jaksamisen kannalta, näin työasiat voi jättää työpaikalle eikä niitä tarvitse ottaa mukanaan kotiin. (Malmi ym. 2011, 13.)

Tyttöjen Tuvalla tehtävä työ on sekä korjaavaa että ennaltaehkäisevää toimintaa. Tyttöjen Tupa tekee verkostoyhteistyötä koulujen, terveystoimen ja sosiaalitoimen kanssa. Näiden tahojen ohjaamana noin puolet tytöistä tulee mukaan toimintaan. Tyttöjen Tuvan toiminnassa on mukana tyttöjä monista sosiaaliluokista ja erilaisista perheistä. Mukana on myös paljon tyttöjä, jotka ovat itse esimerkiksi kavereiden kautta löytäneet Tyttöjen Tuvan. Tällainen tilanne on ihanteellinen kaverituen ja vertaistuen mahdollistumiseen. Tyttöjen Tuvan tytöistä moni on niin sanotulla ”harmaalla vyöhykkeellä”, heillä on jokin tarve saada tukea elämäänsä, mutta tarve ei ole niin iso, että se edellyttäisi sosiaalitoimen asiakkuutta. Tyttöjen Tuvalla yhtenä toiminnan lähtökohtana on, että tyttöjen kanssa pyritään mahdollisimman avoimeen kontaktiin. Tällainen lähestymistapa luo turvallisuudentunnetta ja madaltaa kynnystä kertoa vaikeistakin asioista. Tyttöjen Tuvan työntekijät pystyvät hyvin varhaisessa vaiheessa puuttumaan asioihin, joihin katsovat tyttöjen tarvitsevan apua tai tukea. Jos selviää, että tyttö tarvitsee erityisempää tukea, työntekijät keskustelevat erikseen tytön ja hänen vanhempien kanssa sekä ottavat tarvittaessa yhteyttä sosiaali-, terveys- tai koulutoimeen. (Malmi ym. 2011, 18.)

Avoimen aukiolon lisäksi Tampereen Tyttöjen Tuvalla toimii maanantaisin avoin pienryhmä, Pikkutimantit. Ryhmässä on korkeintaan kymmenen tyttöä ja uudet tytöt tulevat mukaan pienryhmätoimintaan pääsääntöisesti syyskauden alussa, mutta myös joustavasti esimerkiksi kevätkauden alussa, jos ryhmässä on tilaa. Pienryhmätoiminta mahdollistaa kunkin tytön tarpeiden huomioimisen yksilöllisemmin kuin avoimessa aukiolossa.

Pienryhmän tavoitteena on luoda tytöille turvallinen ja luotettava ilmapiiri ja näin tukea tyttöjen itsetuntoa ja itseluottamusta. Monille ujoille ja aroille tytöille pienryhmä on helpompi tapa tulla mukaan Tyttöjen Tuvan toimintaan ja tutustua Tuvan aikuisiin. Pienryhmän etuna on vaikeampienkin asioiden esille tuominen ja niiden käsitteleminen luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä. Pikkutimantit ei ole harrastekerho, vaan avoin pienryhmä, jonka toiminta lähtee ryhmäläisten tarpeista ja toiveista. Ryhmän lähtökohtana on kannustaa ja aktivoida tyttöjä tuomaan omia toiveitaan ja ideoitaan julki. Kun tytöt kokevat, että heidän ideansa toteutetaan, se kasvattaa heidän aktiivisuuttaan toimia oman ja ryhmän edun hyväksi ja kannustaa ilmaisemaan omia mielipiteitään. (Malmi ym. 2011, 14.)

Tyttöjen Tuvalla toimii vapaaehtoisina apuohjaajina Tupareita. Tuparit ovat 12-19-vuotiaita Pikkusiskoja ja he toimivat apuohjaajina Tuvan aukioloissa, leireillä, tapahtumissa ja retkillä. Tuparitoiminta on lähtenyt liikkeelle, kun leireille tarvittiin apuohjaajia, jotka ovat ohjaajien lisäapuna pienissä ohjaus- ja vastuutehtävissä. Tuparit ovat Tyttöjen Tuvalla esikuvina nuoremmille Pikkusiskoille ja heille annetaan vastuuta omien halujen ja tarpeiden mukaan. Tupareiksi valitaan nuoria, jotka työntekijät tuntevat tarpeeksi hyvin ja jotka haluavat olla mukana suunnittelemassa ja järjestämässä toimintaa itselleen ja muille tytöille. Kaikki eivät ole halukkaita esimerkiksi ohjaamaan toimintaa toisille tytöille, joten jokaiselle etsitään juuri hänelle sopivat tehtävät. Näin ollen Tuparitoiminta ei sulje toiminnan ulkopuolelle sellaisia tyttöjä, jotka ovat ujoja tai eivät nauti esiintymisestä tai ohjaajan roolista. Tuparitoiminta mahdollistaa isommille tytöille yhteisen ajan ja paikan toteuttaa omia ideoitaan. Esimerkkinä joka syksy järjestettävässä Naamiaisjuhlassa ohjelma voi olla kokonaan Tupareiden vastuulla, kuitenkin siten, että Tupareiden ohjauksesta on vastuussa aikuinen. Tämänkaltaisten vastuutehtävien avulla Tuparit saavat vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Tuparitoiminnassa on tärkeää, että tytöillä on hauskaa keskenään ”isojen tyttöjen kesken”, ja sen avulla on mahdollista ottaa isommat tytöt ja heidän erityistarpeet huomioon mukavan ja motivoivan toiminnan kautta. Tupareille järjestetään noin kerran kuukaudessa omia Tupari-iltoja, joissa uudet Tuparit koulutetaan, koko ryhmä ryhmätetään ja suunnitellaan sekä valmistellaan toimintaa. Lisäksi leireillä toimivat Tuparit maksavat leirimaksusta vain puolet, koska he korvaavat toisen puolen leirillä tekemällä työtä. (Malmi ym. 2011, 14-15.)

Tyttöjen Tuvalla toimii myös suuri joukko vapaaehtoistyöntekijöitä. Isosiskojen lisäksi Tuvalla toimii Tupaisosiskoja, jotka toimivat Tuvan aukioloissa vapaaehtoisina ohjaajina.

Tupaisosiskona voi aloittaa kun on käynyt Isosiskokurssin. Työntekijät perehdyttävät Tupaisosiskot ja ohjaavat heitä. Tupaisosiskot voivat toimia myös ohjaajina leireillä, tapahtumissa, teemapäivissä sekä retkillä. Tupaisosisko on tytöille positiivinen roolimalli ja aikuinen, jolla on heille aikaa ja joka on kiinnostunut heidän kuulumisistaan ja tekemisistään. Heidän ansiostaan Tyttöjen Tuvalla on runsaasti aikuisia tyttöjä varten ja he mahdollistavat jokaisen tytön huomioimisen paremmin. Tupaisosisko voi käydä Tuvalla omien aikataulujensa mukaan. Tupaisosiskoksi pääsee 16-vuotiaana. (Malmi ym. 2011, 15.)

Isosisko-vapaaehtoisten lisäksi Tyttöjen Tuvalla toimii myös Tupakummeja ja Tupamummoja. Tupakummina ja -mummona voi toimia käytyään perehdytyskeskustelun työntekijöiden kanssa. Tupakummin tulee olla 16- vuotias, mutta yläikärajaa ei ole. Tupakummit ja Tupamummot voivat toimia satunnaisesti tai säännöllisesti Tuvan aukioloissa, retkillä, tapahtumissa tai teemapäivissä omien aikataulujensa ja mielenkiinnon mukaan. Monen tytön oma mummo ei ole enää elossa tai hän asuu kaukana ja monelta työltä puuttuu mahdollisuus kohdata isoäiti-ikäisiä naisia, joten Tupamummojen avulla voidaan madaltaa sukupolvien välistä kuilua ja rikastuttaa Tyttöjen Tuvan toimintaa. (Ahjolan setlementti ry.)

Tyttöjen Tuvalla järjestettävät erilaiset tapahtumat, teemapäivät ja retket tukevat arkitoimintaa. Tampereen Tyttöjen Tuvalla on kehitelty vuosien varrella erilaisia tapahtumia, joiden sisältö on lähtöisin tyttöjen toiveista ja tarpeista. Osasta tapahtumista on muodostunut jo perinteitä ja ne ovat vakiintuneet osaksi Tyttöjen Tuvan toimintaa. Perinteiden luominen toiminnan sisälle lähtee aina sosiokulttuurisen innostamisen mukaan kävijöiltä itseltään. Perinteiden avulla luodaan jatkuvuuden- ja turvallisuudentunnetta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Vakiintuneita tapahtumia Tuvan toiminnassa ovat mm. syksyn naamiaisjuhla, Prinsessapäivä, jolloin tytöt saavat olla päivän ajan prinsessoja, Ystävänpäiväkekkerit, kesän Unelmaleiri, Päiväleirit ja yökylä sekä satunnaiset retket ja teemapäivät tyttöjen toiveiden mukaan. Lisäksi jokaisessa aukiolossa järjestetään yhteinen teetki kello 17. Tällöin kaikki tytöt ja aikuiset kokoontuvat pitkän pöydän ääreen juomaan teetä ja syömään pientä välipalaa, jonka Tyttöjen Tupa tarjoaa. (Malmi ym. 2011, 15-17.)

7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia Tyttöjen Tuvan toiminnassa mukana olevien yli 12-vuotiaiden tyttöjen kokemuksia osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista Tyttöjen Tuvalla. Tyttöjen Tuvan toiminta pohjautuu sosiokulttuurisen innostamisen teoriaan, ja tarkoitukseni on selvittää kyselylomakkeen sekä oman havainnointini avulla tyttöjen kanta siihen, saavatko he mielestään tarpeeksi mahdollisuuksia vaikuttaa Tyttöjen Tuvan toimintaan. Materiaalin keräsin Tyttöjen Tuvalla maaliskuussa 2014 kyselylomakkeella (liite 2). Olin paikalla myös havainnoimassa tyttöjen toimintaa avoimessa aukiolossa kolmena iltana. Keskustelin tyttöjen sekä vapaaehtoistoiminnassa mukana olevien kanssa Tyttöjen Tuvan toiminnasta sekä osallistuin yleiseen keskusteluun. Olin mukana myös ohjatussa askartelutoiminnassa ja autoin tyttöjä esimerkiksi läksyjen tekemisessä. Kirjoitin päivän jälkeen ylös havaitsemiani asioita, joita käytän osana tätä opinnäytetyötä. Tytöt vastasivat kyselyyn kirjallisesti, ja itse olin saman pöydän ääressä tarkentamassa kysymyksiä jos oli jotain epäselvyyksiä.

Opinnäytetyöni on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157.). Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiin piirteisiin kuuluvat mm. aineiston hankinnan vaiheessa tutkittavien näkökulmien ja omien mielipiteiden esiin tuominen esimerkiksi teemahaastatteluiden, ryhmähaastatteluiden tai osallistuvan havainnoinnin kautta sekä kohderyhmän valinta tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi kvalitatiiviselle tutkimukselle on tärkeää, että tapauksia käsitellään ainutlaatuisina ja aineistoa tulkitaan sen mukaan. (Hirsjärvi ym. 2007, 160)

7.1 Teoreettinen viitekehys

Teoreettisena viitekehystenä opinnäytetyölleni on sosiokulttuurinen innostaminen, sukupuolisensitiivinen tyttötyö sekä osallisuus. Tyttöjen Tuvan toiminta perustuu sosiokulttuurisen innostamisen teoriaan ja tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää tyttöjen kokemuksia kuinka teoria toteutuu käytännössä. Tyttöjen Tuvan toiminta on sukupuolisensitiivistä tyttötyötä, joten se on osana tämän työn teoreettista viitekehystä. Lisäksi osallisuus on osana Tyttöjen Tuvan toimintaa ja tämä on myös osana teoreettista

viitekehystä tässä työssä. Osallisuus ja osallistuminen toimivat myös perustana sosiokulttuuriselle innostamiselle.

7.2 Lähtökohdat

Aloitin opinnäytetyöni suunnittelun loppuvuodesta 2013. Olin keväällä 2012 työharjoitteluni kautta mukana Tyttötyön verkostohankkeen tiedotustilaisuudessa, jolloin aloin jo miettimään, että voisin tehdä opinnäytetyöni johonkin tyttötyöhön liittyvään.

Olin yhteydessä Tyttöjen Tuvan työntekijöihin loppuvuodesta 2013 ja helmikuussa 2014 sovimme työntekijöiden kanssa koska voin kyselyt tytöille suorittaa. Suunnittelin alustavan idean ja esitin sen Tyttöjen Tuvan työntekijöille helmikuussa, jolloin yhdessä mietimme alustavasti kyselyyn tulevia kysymyksiä. Näiden alustavien kysymysten perusteella tein lopulliset kysymykset.

Tyttöjen Tuvalta lähetetään toiminnassa mukana oleville tytöille kahdesti vuodessa infokirje tulevista tapahtumista ja Tuvan ohjelmasta. Samaan kirjeeseen liitettiin mukaan myös infokirje kyselystäni (Liite 1). Suurin osa vastanneista tytöistä oli alaikäisiä, joten suostumus vanhemmilta kyselyyn osallistumiseen hoidettiin tämän infokirjeen kautta. Jos vanhemmat eivät halunneet tyttärensä osallistuvan kyselyyn, oli heillä mahdollisuus ilmoittaa siitä Tuvan työntekijöille.

Toteutin kyselyn tytöille maaliskuussa 2014, olin paikalla kahtena päivänä avoimessa aukiolossa ja tytöt saivat tulla vapaaehtoisesti vastaamaan kyselyyn erilliseen tilaan joko yksin tai pienessä ryhmässä. Kahden päivän aikana kyselyyn osallistui yhteensä 18 yli 12-vuotiasta Tyttöjen Tupatoiminnassa mukana olevaa nuorta ja aikuista.

Työni tutkimustehtävänä on selvittää tyttöjen omia kokemuksia liittyen osallisuuteen ja vaikuttamismahdollisuuksiin Tampereen Tyttöjen Tuvalla. Opinnäytetyöni olisi tarkoitus vastata seuraaviin asettamiini tutkimuskysymyksiin:

1. Kuinka paljon asiakkaat ovat kokeneet olleensa mukana toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa ja millainen on heidän kokemuksensa siitä?
2. Millaisten Tyttöjen Tuvan toimintaan liittyvien asioiden asiakkaat kokevat innostavan osallisuuteen?

7.3 Tutkimusjoukko ja aineiston hankinta

Tutkimukseen osallistujat rajasin iän mukaan, osallistujat olivat yli 12- vuotiaita Tyttöjen Tuvan kävijöitä. Syynä tähän rajaukseen oli Tuparitoiminta, johon voi osallistua vain yli 12- vuotiaat. Tuparitoiminta on yhtenä suurena osana mukana kyselyssäni. Tuparitoiminta on hyvä kanava päästä mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tyttöjen Tuvan toiminta on suunnattu 6-16- vuotiaille, mutta mukaan tähän tutkimukseen otin myös yli 16- vuotiaat Isosisko- sekä Tupaisosiskotoiminnassa mukana olevat tytöt ja naiset. Isosisko- toiminnan kautta tyttöjen ja naisten on mahdollista olla mukana vapaaehtoistoiminnassa Tyttöjen Tuvalla ja näin ollen päästä mukaan vaikuttamaan Tuvan toimintaan.

Aineiston hankinta tapahtui Tyttöjen Tuvalla, olin paikalla kahtena iltana avoimessa toiminnassa, jolloin kaikki halukkaat saivat osallistua kyselyyn. Toteutin kyselyn kirjallisena ja olin itse paikalla selventämässä kysymyksiä, jos siihen oli tarvetta. Tytöt tulivat erilliseen tilaan vastamaan kyselyyn joko yksin tai pienessä ryhmässä. Kysymyksiä oli useita, ja tytöillä kului aikaa vastaamiseen noin 15 minuutista reiluun puoleen tuntiin. Aika riippui paljolti siitä, kuinka kauan tytöt olivat olleet mukana toiminnassa ja kuinka tarkkoja vastauksia he antoivat. Etenkin vapaaehtoiset Isosiskot ja Tuparitoiminnassa mukana olevat tytöt ja naiset jäivät harkitsemaan vastauksiaan hieman muita pidempään. Olin molempina päivinä paikalla koko avoimen aukiolon ajan, joten pystyin myös havainnoimaan avointa toimintaa itse.

7.4 Aineiston analyysi

Aloitin aineistoni analyysin karsimalla ensin pois epäolennaisten kysymysten vastaukset, joista ei ole hyötyä tähän tutkimukseen. Jätin pois kysymykset koulusta, asuinalueesta, muista harrastuksista sekä Tampereen muista nuorille suunnatuista palveluista, koska nämä kysymykset eivät vastaa tutkimuskysymyksiini. Valitsin olennaisimmat kysymykset ja teemoittelin vastaukset. Teemoittelussa poimitaan jokaisesta vastauksesta teemaan liittyvä kohta (Eskola 2010, 189-190). Teemoittelussa analyysivaiheessa tarkastellaan sellaisia aineistosta nousevia piirteitä, jotka ovat yhteisiä usealle vastaajalle (Hirsjärvi & Hurme 2009, 173).

Teemoittelin kyselyn vastaukset seuraavasti:

- Aktiivisuus Tyttöjen Tuvalla (kuinka kauan on ollut mukana Tuvan toiminnassa, kuinka usein käy Tyttöjen Tuvalla)
- Tyttöjen Tuvan toimintaan vaikuttaminen (suunnittelemassa mukana oleminen, kuinka kokee toimintaan vaikuttamisen)
- Tuparitoiminnassa (miksi on lähtenyt/ei ole lähtenyt toimintaan mukaan) ja Isosisko-toiminnassa mukana oleminen

Näiden teemoiteltujen aiheiden kautta lähdin purkamaan vastauksia tutkimuskysymyksiini kuinka paljon tytöt ovat kokeneet olleensa mukana toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä heidän kokemuksistaan toimintaan vaikuttamisesta. Lisäksi selvitin tyttöjen kiinnostusta päästä vaikuttamaan Tyttöjen Tuvan toimintaan eri kanavien (Isosisko- ja Tuparitoiminta) kautta.

Olin talven aikana paikalla kolmena päivänä, kerran kun kävin sopimassa opinnäytetyöstäni työntekijöiden kanssa ja kahdesti kun pidin tytöille kyselyt. Olin paikalla kaikkina näinä päivinä koko aukioloajan, joten pystyin myös havainnoimaan paikan päällä toimintaa ja näkemään käytännössä kuinka aukioloissa toimitaan. Kyselyn tai haastattelun avulla saadaan tietoa siitä kuinka ihmiset havaitsevat mitä heidän ympärillään tapahtuu, mutta niiden avulla ei saa tietoa siitä, mitä todella tapahtuu. Havainnoinnin avulla saadaan tietää toimivatko ihmiset todella niin kuin he itse kuvittelevat toimivan. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 1997, 207) Kirjasin ylös havaintojani ja käytin niitä lisänä kyselyyn saatujen vastausten kanssa.

8 TYTTÖJEN KOKEMUKSET OSALLISUUDESTA JA
VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSISTA

Keräämäni aineiston perusteella tytöt, jotka ovat olleet toiminnassa mukana yli puoli vuotta, ovat mielestään päässeet mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Heidän mielestään toiveita on helppo esittää ohjaajille, ja jos ehdotukset ovat realistisia ja resurssit sen toteuttamiseen mahdollisia heidän mielestään niitä toteutetaan helpostikin. Moni heistä on ollut mukana suunnittelemassa uutta Tupaa, mukana nuorten iltojen suunnittelussa ja toteutuksessa sekä mukana erilaisissa tapahtumissa ja musikaalissa. Kahdeksan vastaajista oli ollut toiminnassa mukana vasta alle puoli vuotta, joten he eivät vielä olleet mukana Tuvan toiminnan suunnittelussa. Näistä kahdeksasta vastaajasta kolme ei osannut sanoa onko Tyttöjen Tuvan toimintaan helppo vaikuttaa, mutta muille viidelle oli syntynyt jo sellainen kuva, että omien ideoiden esiin tuominen ja mahdollisuus päästä vaikuttamaan toimintaan on helppoa ja mahdollista.

”Jos avaa suunsa niin toimintaan on mahdollista vaikuttaa.”

17 v. mukana toiminnassa 7 vuotta

”Olen suunnitellut musikaaliprojektia ja nuorten illoissa. Ja onhan siihen (toimintaan) helppo vaikuttaa.”

18 v. mukana toiminnassa 3 vuotta

”Toiveet on helppo saada esiin ja jos ei ole kysymys isoista asioista niiden toteutus on mahdollista ja luultavasti tapahtuu. Etenkin Tugarit saavat vaikuttaa paljon erikoispäivinä.”

18 v. mukana toiminnassa 8-9 vuotta

18:sta vastaajasta kolme ovat olleet mukana Tugaritoiminnassa noin 4-5 vuotta. Kaikki kolme ovat olleet mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa mm. Unelmaleirejä, tuvan pienimuotoisia tapahtumia ja juhlia sekä suunnittelemassa uutta Tyttöjen Tupaa. Nämä kolme lähtivät mukaan Tugaritoimintaan, koska apuohjaajana oleminen ja yleisesti Tugaritoiminta kiinnosti sekä toimiminen nuorempien kanssa sekä muiden auttaminen kiinnostivat. Myös ohjelman suunnittelu ja järjestäminen sekä esiintyminen nousivat esille Tugaritoiminnan kiinnostavuudesta kysyttäessä. Lisäksi viisi vastaajaa oli kiinnostunut

toiminaan Tuparina, mutta eivät olleet vielä päässeet mukaan toimintaan, koska paikkoja ei ole vapaana. Kaksi vastaajista ei ole kiinnostunut Tuparitoiminnasta lainkaan ja kolme vasta vähän aikaa toiminnassa mukana ollutta eivät olleet kuulleet Tuparitoiminnasta ollenkaan.

”Halusin Tupariksi, koska tykkään työskennellä ja olla nuorempien parissa. Tykkään myös esiintyä ja viihdyttää sekä järjestellä ohjelmaa, joten valinta lähteä mukaan Tupariksi tuntui luonnolliselta.”

18 v. Tuparina n. 4-5 vuotta

”En ole toistaiseksi Tupari, mutta toivottavasti pian... Minua ei ole vielä valittu Tupariksi, koska edellisiä on liikaa, eikä kyllä suurin osa käy Tuvalla enää.”

18 v. mukana toiminnassa 3 vuotta

”En tiedä mikä on Tuparitoiminta...”

14 v. mukana toiminnassa n. 6kk

Vastaajista viisi oli vapaaehtoisia 19-33- vuotiaita Isosisko- ja Tupaisosisko-toiminnassa mukana olevia nuoria naisia. Heistä kolme olivat olleet toiminnassa mukana vasta kuukauden, joten he eivät vielä osanneet sanoa vaikuttamismahdollisuuksista Tuvan toimintaan.

”Lähdin Tupa-Isosiskoksi, koska koen nuorten ja lasten parissa vietetyn ajan todella antoisaksi ja mielenkiintoiseksi ja tunnen että myös minulla voisi olla jotain annettavaa heille.”

32 v. Isosiskona n. 6kk

Kaksi toiminnassa pidempään mukana ollutta Isosiskoa olivat sitä mieltä, että toimintaan on ollut helppo vaikuttaa. Ohjaajat ottavat jokaisen toiveet huomioon ja niitä toteutetaan, jos siihen on mahdollisuuksia. Toinen heistä on ollut myös ammattikoulun työharjoittelussa Tyttöjen Tuvalla, joten hän on päässyt myös sitä kautta mukaan toiminnan suunnitteluun. Mukaan vapaaehtoiseen Isosiskotoimintaan on lähdetty, koska lasten ja nuorten parissa vietetty aika on koettu antoisaksi ja mielenkiintoiseksi sekä on koettu, että itsellään voisi olla jotain annettavaa heille.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää Tampereen Tyttöjen Tuvan toiminnassa mukana olevien yli 12- vuotiaiden tyttöjen ja naisten kokemuksia Tyttöjen Tuvan toimintaan vaikuttamisesta sekä osallisuudesta kyselyn pohjalta. Odotin hyvin niukkasanaisia vastauksia, mutta yllätyin kun suurin osa tytöistä jäi ajatuksen kanssa miettimään vastauksiaan. Suurinta osaa saamistani vastauksista oli harkittu, ja tyttöjen vastaukset olivat hyvin perusteltuja. Aineiston analyysin perusteella teemoittelin saamani vastaukset neljään eri osaan;

- Aktiivisuus Tyttöjen Tuvalla (kuinka kauan on ollut mukana Tuvan toiminnassa, kuinka usein käy Tyttöjen Tuvalla)
- Tyttöjen Tuvan toimintaan vaikuttaminen (suunnittelemassa mukana oleminen, kuinka kokee toimintaan vaikuttamisen)
- Tuparitoiminnassa (miksi on lähtenyt/ei ole lähtenyt toimintaan mukaan) mukana oleminen
- Isosisko-toiminnassa mukana oleminen.

”Aukiolo on toteutettu hyvin. Lämmin ja avoin ilmapiiri, lapset saavat olla omia itseään.”

24 v. vapaaehtoisena Isosiskona n. 3 vuotta

Aineiston perusteella toiminnassa pidempään olleiden tyttöjen kokemukset olivat positiivisia vaikuttamiseen ja osallisuuteen liittyen. Heistä jokainen koki, että Tuvalla saa kertoa oman mielipiteensä ja heitä kuunnellaan ja heidän ideansa otetaan huomioon. Vastausten perusteella tyttöjä on otettu mukaan erilaisten projektien sekä tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminnassa vähemmän aikaa olleet tytöt eivät osanneet kertoa Tuvan toimintaan vaikuttamisesta eivätkä he olleet vielä päässeet mukaan suunnittelemaan toimintaa. Heidän vastauksien perusteella useampi olisi kaivannut enemmän uusien kävijöiden perehdyttämistä ja enemmän tietoa toiminnasta. Varsinkin noin kuukauden Isosisko-toiminnassa mukana olleet tytöt eivät olleet vielä päässeet mukaan toimintaan kovin vahvasti ja kaipasivat perehdytystä työntekijöiltä. Myös Tuparitoiminta oli osalle vasta vähän aikaa toiminnassa mukana olleelle aivan uusi käsite eivätkä he olleet kuulleet siitä aikaisemmin. Tässä on kuitenkin tärkeää muistaa, että vaikka tytöt eivät olisi

Tuvalla aktiivisia toimijoita, voivat he olla muissa tilanteissa ja esimerkiksi harrastuksissa hyvinkin aktiivisessa roolissa. Tätä en kuitenkaan ole tässä työssä selvittänyt enempää, koska en koe sen olevan tässä niin tärkeässä roolissa. Tässä työssä tarkoituksena on tutkia tyttöjen kokemuksia nimenomaan Tyttöjen Tuvan toiminnassa, mutta on kuitenkin tärkeää muistaa, että roolit voivat olla toisenlaiset muissa tilanteissa.

”Toivoisin lisää uusien kävijöiden ja etenkin vapaaehtoisten perehdyttämistä.”

19 v. vapaaehtoisena Isosiskona n. kuukauden

”En ole vielä päässyt siitä (Tuparitoiminta) ihan perille...”

14 v. mukana toiminnassa n. 2-3kk

”En ole kuullut siitä (Tuparitoiminta) ennen.”

15 v. mukana toiminnassa n. 6 kk

Tyttöjen Tuvan kaiken toiminnan lähtökohtana ovat tyttöjen toiveet ja tarpeet. Tytöiltä kysytään ideoita ja ehdotuksia ja he pääsevät toteuttamaan niitä yhdessä toisten tyttöjen kanssa, aikuisten ja työntekijöiden kuitenkin ollessa päävastuussa toiminnasta. Aukioloissa tytöt voivat itse valita mitä he haluavat tehdä, vapaaehtoiset ja työntekijät ovat mahdollistamassa tyttöjen toimintaa. (Malmi ym. 2011, 12.) Itse olin talvella kolmena aukiolona paikalla, kerran kun kävin sopimassa opinnäytetyöstäni ja kahdesti kun kävin pitämässä tytöille kyselyt. Toiminta vaikutti juuri siltä miltä sosiokulttuurisen innostamisen pohjalta tehtävän työn tulisikin näyttää, tytöt saivat itse ideoida esimerkiksi askarteluja ja leikkejään, työntekijät olivat paikalla tekemässä näistä ideoista mahdollisia. Kolmannella kerralla paikalla ollessani oli naistenpäivän teemailta, ja tytöt saivat ottaa mukaansa äidin, mummon, kummin tai muun läheisen tuttavien. Työntekijät olivat ideoineet erilaisia ”rasteja” pitkin toimitiloja ja niihin sai osallistua vapaaehtoisesti ja kerätä leimoja leimakorttiin. Kun leimoja oli tarpeeksi, saivat tytöt valita itselleen pienen lahjan. Tämäkin tapahtuma kertoo siitä, kuinka Tyttöjen Tuvalla toiminnan lähtökohtana on sosiokulttuurinen innostaminen, sosiokulttuurisessa innostamisessa erilaisten juhlien ja tapahtumien järjestäminen on tärkeää ja Tuvalla näiden kaikkien tapahtumien järjestäminen ja suunnittelu tehdään tyttöjen ideoiden pohjalta (Malmi ym. 2011, 12.). Vapaaehtoisuus on Tyttöjen Tuvan toiminnassa suuressa roolissa, ja tytöillä on aina mahdollisuus valita haluavatko he osallistua ohjattuun toimintaan vai tehdä jotain muuta.

”Olen suunnitellut uutta Tyttöjen Tupaa, suunnitellut juhliin ohjelmaa ja ehdottanut erilaista toimintaa esim. retkiä. Olen ollut myös mukana Unelmaleireillä apuohjaajana.”

16 v. mukana toiminnassa 9 vuotta, Tuparina 5 vuotta

”En muista tarkkaan mitä oon suunnitellut, mutta ainakin uuden tuvan suunnittelussa ja musikaalissa ym.”

14 v. mukana toiminnassa n. 1,5 vuotta

Osallisuuden lähtökohtana on omaehtoisuus ja sille ominaista on kuulumisen ja mukana olemisen tunne (Särkelä-Kukko 2014, 34). Tyttöjen vastauksista nämä seikat tulivat esille, ja heille oli tärkeää, että Tuvalla saa olla juuri omana itsenään ja kaikki otetaan huomioon. Kaiken ohjatun toiminnan vapaaehtoisuus tukee osallisuuden lähtökohtia, ja tytöillä on aina mahdollisuus valita haluavatko he osallistua ohjattuun toimintaan vai tehdä jotain muuta. Ideat esimerkiksi ohjattuihin askarteluihin tulevat pääsääntöisesti tytöiltä itseltään, joten näissäkin tilanteissa he pääsevät itse toiminnan suunnitteluun.

”Toimin Tuparina mm. Unelmaleirillä (yhteensä neljällä), pienissä tapahtumissa ja juhlissa kuten Halloween olen suunnitellut ohjelmaa.”

15 v. mukana toiminnassa 5 vuotta, Tuparina n. 4 vuotta

”Nuortenillassa suunniteltiin, että mitä haluttaisiin uudelle tuvalle.”

17 v. mukana toiminnassa n. 1-2 vuotta

”Olen ollut suunnittelemassa mm. leiriohjelmaa, erilaisia juhlia kuten Halloween-juhlat ja muita pienempiä projekteja.”

18 v., mukana toiminnassa n. 8-9 vuotta, Tuparina n. 4-5 vuotta

Yhteenvetona voi todeta, että tyttöjen kokemukset Tyttöjen Tuvan toiminnan vaikuttamiseen ovat pääsääntöisesti positiivisia. Tyttöjen Tupa antaa mahdollisuuksia päästä suunnittelemaan ja toteuttamaan omia ideoita olemassa olevien resurssien puitteissa. Kyselyn kautta saamani vastaukset tukevat omia havaintojani avoimessa aukiolossa. Paikan päällä toimintaa seuranneena voi todeta, että tyttöjen ideat ja mielipiteet otetaan huomioon ja kaikkeen toimintaan osallistuminen on heille vapaaehtoista.

10 POHDINTA

Tutkimusta tehdessä mietin työn eettisyyttä ja luotettavuutta jonkin verran. Vastaajista suurin osa oli alaikäisiä, joten aluksi mietitytti vanhempien lupa osallistua kyselyyn. Vanhemmille tiedotettiin kyselystä kotiin lähetettävässä kevään infokirjeessä, jossa kerroin opinnäytetyöstäni. Halutessaan vanhemmat olisivat voineet ilmoittaa Tyttöjen Tuvalla ettei heidän lapsensa saa osallistua kyselyyni. Osallistuminen oli jokaiselle vapaaehtoista, joten seuraavaksi mietin ovatko tytöt halukkaita osallistumaan kyselyyn ja kuinka tosissaan he siihen vastaavat. Mielestäni oli hyvä idea, että otin vain muutaman tytön kerrallaan erilliseen tilaan vastaamaan ja olin itse paikalla täsmentämässä kysymyksiä jos niissä oli epäselvyyksiä. Tytöt keskittyivät kysymyksiin ja jäivät pohtimaan omia vastauksiaan.

Olen pyrkinyt tutkimusprosessin aikana toimimaan niin, että luotettavuus ja eettisyys opinnäytetyössäni säilyvät. Olen raportoinut tulokset saamieni vastausten mukaisesti, niitä vääristelemättä tai kaunistelematta. Uskon, että eettisyyden ja luotettavuuden kannalta oli hyvä etten ollut aiemmin mukana Tyttöjen Tuvan toiminnassa. En tuntenut vastaajia ennestään enkä voinut aiemman kokemuksen perusteella vaikuttaa vastaajiin tai omiin päätelmiini aineistoa analysoidessa. Toisaalta, jos olisin ollut esimerkiksi työharjoittelussa Tyttöjen Tuvalla, olisivat tytöt voineet avautua minulle herkemmin vastauksia antaessaan jo olemassa olevan luottamussuhteen vuoksi. Sain kuitenkin hyvin perusteltuja ja mietittyjä vastauksia, joten en usko tämän vaikuttaneen tyttöjen vastauksiin.

LÄHTEET

Ahjolan Setlementti ry. Ahjolan Setlementin kotisivut. Luettu 12.3.2014.
<http://www.ahjola.fi/ahjolan-setlementti-ry>

Eskola, J. 2010. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 3. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 179-203.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Jyväskylän yliopisto, Koppa. Luettu 24.3.2015
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/marallinen-tutkimus>

Kurki, L. 2007. Innostava vanhuus. Helsinki: Oy FINN LECTURA Ab.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Lastensuojelulaki. Finlex. Luettu 15.10.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lastensuojelulaki>

Malmi, K., Seppälä, P., Eischer, H. & Mulari, H. 2012. Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta: Toimintavat ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin opas. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry.

Malmi, K. & Seppälä, P. 2011. Isosiskokurssi: Kurssimateriaali. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry.

Nuorisolaki. Finlex. Luettu 15.10.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki>

Oranen, M. Lastensuojelun käsikirja. Luettu 15.10.2014.
<http://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lasten-osallisuus>

Sosiaali- ja terveysministeriö. Luettu 15.10.2014
http://www.stm.fi/hyvinvointi/osallisuuden_edistaminen

Setlementtiliitto. Setlementtiliiton kotisivut. Luettu 12.1.2015.
<http://www.setlementti.fi/setlementtiliitto/>

Särkelä-Kukko, M. 2014. Osallisuuden eriarvoisuun ja eriarvoistuminen. Teoksessa A. Jämsen & A. Pyykkönen (toim.) Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry. 34-49.

Tyttötyön verkostohanke - Suomen Setlementtiliitto ry. Luettu 3.5.2014
<http://www.tyttotyö.fi>

LIITTEET

Liite 1 Ilmoitus tytöille ja vanhemmille

Moikka tytöt ja vanhemmat!

Olen sosionomi (AMK) opiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta ja olen tekemässä opinnäytetyönäni tutkimusta yli 12 -vuotiaiden tyttöjen vapaa-aikaan sekä Tyttöjen Tuvan toimintaan liittyen. Sinä yli 12 -vuotias nuori, tule mukaan osallistumaan haastatteluun ja kertomaan mielipiteesi Tyttöjen Tuvalle 4.3. tai 6.3. aukioloaikana. Olen paikalla molempina päivinä klo 15-20.

Mikäli et vanhempana halua, että tyttärenne osallistuu haastatteluun, ilmoitattehan siitä Tyttöjen Tuvan työntekijöille etukäteen. Tutkimusmateriaali kerätään haastattelemalla nuoria.

Tutkimus käsittelee tyttöjen kokemusta osallisuuteen ja vaikuttamismahdollisuuksiin. Viitekehyksenä sosiokulttuurisen innostamisen teoria ja sen toteutuminen käytännössä.

Terveisin,

Oona Tuovinen

sosionomi opiskelija

Tampereen ammattikorkeakoulu

Liite 2 Kyselylomake

1. IKÄ

2. KUINKA KAUAN OLET OLLUT MUKANA TYTTÖJEN TUVAN TOIMINNASSA?

3. KUINKA USEIN KÄYT TYTTÖJEN TUVALLA? (viikoittain, muutaman kerran kuukaudessa, kerran kuukaudessa, harvemmin)

4. OLETKO OLLUT MUKANA SUUNNITTELEMASSA TOIMINTAA TYTTÖJEN TUVALLE? JOS OLET, NIIN MITÄ?

5. ONKO MIELESTÄSI TYTTÖJEN TUVAN TOIMINTAAN HELPPO VAIKUTTAA?

6. OLETKO MUKANA TUPARI- TOIMINNASSA? JOS OLET, KUINKA KAUAN?

7. MIKSI LÄHDIT MUKAAN TUPARI-TOIMINTAAN?/MIKSI ET OLE MUKANA TUPARI-TOIMINNASSA?

8. ONKO NUORTENILTOJA/TUPARI-ILTOJA JÄRJESTETTY MIELESTÄSI RIITTÄVÄSTI? JOS EI, KUINKA USEIN NIITÄ MIELESTÄSI PITÄISI JÄRJESTÄÄ?

9. MINKÄLAISTA TOIMINTAA JA TAPAHTUMIA TOIVOISIT LISÄÄ TYTTÖJEN TUVALLE?

10. ONKO TYTTÖJEN TUVAN AUKIOLOT MIELESTÄSI HYVÄT? JOS EI, MITEN NIITÄ PITÄISI MUUTTA?

